

LEHENDAKARITZA

Kanpo Harremanetarako
Idazkaritza Nagusia
Europako Gaietarako Zuzendaritza

PRESIDENCIA

Secretaría General de
Acción Exterior
Dirección de Asuntos Europeos

Europar Kontseiluaren bilera Brexit-ari buruzko Ondorioak Brusela, 2020ko urriaren 15a

Europar Batasuneko 27 Estatu kideetako estatuburuak eta gobernuburuak Bruselan bildu ziren 2020ko urriaren 15ean.

27 Estatu Kideekin batera, bilkuran parte hartu zuten Europar Kontseiluaren Presidenteak, Charles Michelek eta Ursula von der Leyen Europako Batzordeko presidentek.

Aurrekariak

Erresuma Batuak eta Europar Batasunak Erretiratze Akordio berri bat lortu zuten eta Adierazpen Politiko berri bat onartu zuten 2019ko urrian, Irlandari eta Ipar Irlandari buruzko Protokoloari eta larrialdi-mekanismoari ia esklusiboki eragiten zieten aldatetekin.

Erretiratze Akordioa urriaren 31 baino lehen berretsi zuten EBk eta Erresuma Batuak, eta hau Europar Batasunetik 2020ko urtarrilaren 31ean irten zen. Egun horretan hasi zen 2020ko abenduaren 31n amaituko den aldi iragankorra. Aldi horretan, EBko legeria Erresuma Batuan aplikatzen jarraituko da, eta horrek aduana-batasunaren eta merkatu bakarraren zati izaten jarraituko du.

Une horretatik aurrera, Erresuma Batuen eta EBren arteko etorkizuneko harremani buruzko akordioa lortzeko negoziazioak hasi ziren. Akordio horren oinarriak Adierazpen Politikoan daude ezarrita.

- Otsailean zehar, EBk eta hiri-hondakinak negoziatorako jarrerak finkatu zituzten.
- Martxoaren 2an hasi ziren ofizialki negoziazio-txandak. 11 mahai sektorial eratu dira, aldi berean biltzen direnak eta elkarrekin aurrera egin beharko luketenak
- Martxo eta ekaina bitartean, 4 erronda egin ziren, aurrerapen gutxirekin eta oinarritzko alderdi hauetan oztipoak zeudela egiaztatuta:
 - ✓ “Level playing field”, edota lehia ireki eta leialerako baldintza bidezkoak. Hau da, Erresuma Batuko eta EBko produktuen arteko bidezko lehia bermatuko duten estandar batzuk izatea lan-, gizarte- eta ingurumen-arloan. EBk deitoratu du Erresuma Batuak ez dituela konpromiso horiek akordio komunean helarazi nahi, eta ez duela mekanismo egokirik nahi haien errespetua ziurtatzeko.
 - ✓ Gobernantza eta, zehazki, Europar Batasunaren Justizi Auzitegiaren (EJJA) zeregina. Erresuma Batuak ez du inolako arlotan onartzen bere jurisdikzioa; EBk, berriz, EBJAk joko izan behar duela defendatzen du, batez ere pertsonen oinarritzko eskubideei eragiten dionean.

- ✓ Arrantza. Erresuma Batuak akordio bereizi bat nahi du, baina EBk uste du arrantza-sektorea pakete globalaren parte dela eta ezin dela urtero uretarako sarbidea negoziatu. EBren aginduaren arabera, ez da merkataritza-akordiorik egongo arrantzaren arloan edo lehiarako baldintza ekitatiboek dagokienez akordiorik lortzen ez bada.
 - ✓ Akordioen egitura. Erresuma Batuak sektore-akordio partikular batzuk ezarri nahi dituen lekuetan, EBk esparru global bat planteatzen du, arrazoi praktikoengatik defendatzen duena.
- Ekainaren 15ean Batzorde Bateratuaren (Joint Committee) bilera egin zen, eta bertan bildu ziren Boris Johnson Erresuma Batuko lehen ministroa, Charles Michel Europar Kontseiluko presidentea, Ursula von der Leyen Europako Batzordeko presidentea eta David Sassoli Europako Parlamentuko presidentea. Negoziazioen bultzada berria beharrezkoa zela adostu zuten alde guztiek. Ildo horretan, ados agertu ziren uztailean elkarrizketak areagotzearekin eta 2020. urtea amaitu baino lehen akordio bat sinatu eta berresteko baldintza egokienak sortzearekin. Hitzordu horretan, Erresuma Batuak behin betiko baieztatu zuen ez zuela trantsizio-aldiaren luzapenik eskatuko, eta horrek esan nahi du 2021eko urtarrilaren 1etik aurrera hirugarren herrialde izatera igaroko dela, EBrekin etorkizuneko harremanetarako akordio bat lortu edo ez.

Ekainetik urrira bitartean, beste 5 negoziazio-txanda izan dira, aurrerapausorik gabe. Izan ere, urriaren hasieran, bederatzigarren txanda amaitu ondoren, Batzordeko presidentek eta Erresuma Batuko gobernuburuak onartu zuten "eten esanguratsuak" daudela Brexit-aren osteko etorkizuneko harremanaren negoziazioan, baina bat etorri ziren itun bat lortzeko premiarekin, urrian.

Aurretik, Johnson Lehen Ministroak urriaren 15a ezarri zuen akordioa lortzeko edo, bestela, erabateko hausturaren alde egiteko. Hala ere, adierazpen horiek Boris Johnsonek Europar Batasunari egindako pultsu baten eszenifikazioa izan direla frogatu da, beste behin ere. Ez da ahaztu behar pandemiak eta sortutako krisi ekonomikoak arreta lehenetsun premiazkoagotara desbideratu dutela, eta Brexit-aren negoziazioari dramatismoa kendu diotela.

Europar Kontseilu horretan, bai EBko ordezkariak, bai estatuburuak eta gobernuburuak, bileraren aurretik egindako adierazpenetan, berriro adierazi zuten ez daudela akordioaren truke edozein prezio ordaintzeko prest.

Kontseilu Europarraren ondorioak puntu hauetan laburbiltzen dira:

- ✓ Aldi iragankorraren amaieran (2020-12-31), Batasunaren intereseko funtsezko gaietan egindako aurrerapenak oraindik ez dira nahikoa akordio bat lortzeko.
- ✓ EBk elkarte ahalik eta estuena ezartzeko duen erabakia berresten da, alde aurretik adostutako orientabideak eta adierazpenak errespetatuz, zehazki, lehia-baldintza bidezkoek dagokienez (berezi, estatu-laguntzei buruzko arauak errespetatzea), gobernantzari eta arrantzari dagokienez. *Beraz, EB ez dago prest akordio bat edozein preziotan lortzeko.*

- ✓ EBko negoziatzaile nagusiari – Michel Barnier – hurrengo asteetan negoziazioekin jarraitzeko gonbita egiten zaio, eta Erresuma Batuari eskatzen zaio beharrezko pausoak eman ditzala akordio bat posible egiteko. *Dagoeneko ez da negoziazioen areagotzeaz hitz egiten, beraz, EBk Brexit-ak lehentasuna izaten jarraitzen duela adierazten du, baina pandemia dela eta, une honetan gai garrantzitsuagoak daude mahai gainean.*
- ✓ Erresuma Batuko Gobernuak aurkeztutako Barne Merkatuari buruzko Legeari dagokionez, gogorarazten da Erretiratze Akordioa eta haren protokoloak osorik eta garaiz aplikatu behar direla. *Ildo horretan, gogorarazi behar da Europako Batzordeak 2020-10-1ean iragarri zuela Erresuma Batuaren aurkako arau-hauste-prozedura bat irekiko zela, irailaren amaiera baino lehen ez zuelako kendu Erresuma Batua EBtik erretiratzeko akordioa urratzen duen lege-proiektua (Barne Merkatuen Legea). Lege polemikoak Erresuma Batuari EB27rekin adostutako mekanismoak aldatzea ahalbidetuko lioke, Brexit-aren ostean bi Irlandan arteko muga irekita mantentzeko.*
- ✓ Estatu kideei, Batasuneko erakundeei eta alderdi interesdun guztiei eskatzen zaie areagotu dezatela maila guztietako prestakuntza eta prestasuna, adostasunik gabeko egoera baterako. Gainera, Batzordeari eskatzen zaio garaiz azter ditzala alde bakarreko kontingentzia-neurriak, Batasunaren intereserako mugatuak. *Horrela, EBk aditzera ematen du, akordiorik gabeko irteera bat gertatuz gero, Erresuma Batuarekin ez dituela negoziatu ere egingo pertsonen, ondasunen eta zerbitzuen fluxuetan nolabaiteko normaltasuna mantentzeko behar diren neurri guztiak. EB ezinbesteko larrialdi-neurriak prestatzen baino ez litzateke arituko, erregelamenduen bidez.*